

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**

Sz.-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

A mik az embert a becsületesség utjáról letérni kényszerítik.

— Két cikk. —

II.

A felvetett kérdésre feleletünk nagyon egyszerű.

A mennyiben magunk közül válnak ki azok, kik az anyagiak után meg nem engedett uton törekednek; — irtsunk ki magunkból minden olyan indulatot, melyek bennünket az anyagiaknak jogtalan uton való megszerzésére csábítanak.

Nevezetesen irtsuk ki magunkból az urhatnámság és nagyzás indulatait, — mert ezek azok az indulatok, melyek megvesztegetik a lelket s melyek csak azért, hogy nyilvánulhassanak, a legundokabb cselekvényre is ráveszik az embert.

A mennyiben pedig az urhatnámság és nagyzás indulatainak nyilvánításához az anyagi javaknak kelleténél többje szükséges, — az ily indulatok által meglepetett, de szerény anyagi körülmények közt levő könnyen elszokott szédülni és könnyen engedi magát oly cselekményekre ragadtatni, az anyagi javakat illetőleg, melyek semmi körülmények közt nem egyeztetethetők össze a becsülettel és jogossággal.

Hogy a dolgot érthetőbbé tegyem, engedjék meg, hogy erre nézve az életből merített példát hozzak fel.

Ott van például az eddig becsületes uton haladott bankhivatalnok, gyámpénztárnok, hitelre dolgozó kereskedő, vagy idegen vagyon kezelésével megbízott ügyvéd. Hát ezek akár külön-külön, akár egyszerre csak azt veszik észre, hogy beleestek az urhatnámság és nagyzás mániájába. Minthogy azonban rendes és igaz uton szerzett anyagi javaik ezeknek fe-

dezésére nem elég s nincs is kilátásuk arra, hogy valaha elég lesz, — kapják magukat s azon anyagi javak után törekednek és nyulnak is, mik reájuk megörzés vagy visszatérítés végett bizattak s a melyek után törekedniök, illetőleg nyulniök nem lett volna szabad. — Ők azonban ezzel mit se törődnek, — az urhatnámság és nagyzás indulatainak való áldoztatás feledtet velök mindent.

Feledtet velök még azt is, hogy e cselekvényökkel azon lejtőhöz értek, mely hova-tovább mindinkább elvezet a becsületességtől s mely a kárhozatba visz.

És e lejtőn lefelé haladva sokszor megtörténik, hogy az általuk elkövetett és titkolt bűn napvilágra jön, a mikor is a törvény keze veszi őket pártfogásába.

Ámde viszont sok példa a mellett is bizonyít, hogy az elkövetett igaztalan vagyon szerzésnek vagy soha nem jön a világ nyomára, — s így a bűn megtorlatlanul marad, — vagy ha rá is jön, az csak akkor történik, a a mikor már egy más, s talán újabb igaztalan tettel, az előbbi bűnöknek a kézzelfogható bizonyítékai elvannak enyészttetve.

Ilyenkor persze a törvény keze visszavonul, sőt sokszor azt is megteszi, hogy ártatlannokká igyekszik mosni az illetőket.

Ugy de midőn az illetők, — bűnösségök daczára, — az igazságos megtorlást kikerülték; nem csak maguk kapnak újabb inspirációt az anyagi javaknak igaztalan megszerzésére, de ugyanakkor másokban is felébredhet az urhatnámság és nagyzás hóbortja s mert esetleg ezek a mások sincsenek oly anyagi helyzetben, hogy azoknak áldozhassanak, — hát a fennebbiek példáján okulva, illetőleg tanulva, ők is igaztalan uton iparkodnak hozzájutni a szükséges anyagi javakhoz.

Gondolják magukban: ha azoknak sikerült, miért ne sikerülhetne nekik is! . . .

Látni való tehát e példákból, hogy az anyagi javak után igaztalan uton való törekvéseknek az urhatnámság és nagyzás indulatai a szülő okai.

Mert az, hogy csupán magáért az anyagi javakért, jobban mondva: hogy csupán csak kincsvágyból vetemednék az ember reá a mindenároni vagyon gyűjtésre, — nem igen állhat meg.

Nem pedig azért, mert az ily jellemeknél rendesen azt tapasztaljuk, hogy ők a rendelkezésükre álló s még megszerezni óhajtott anyagi javakat rendesen arra szokták felhasználni, hogy általuk embertársaiknál többnek láttassanak; — a mely nyilvánlatok tulajdonképpen nem egyebek, mint az urhatnámság és nagyzás hóbortjai . . .

És most visszatérve megint oda, hogy t. i. az anyagi javak után jogtalan uton törekvő embereknek a javítására esetleg megsemmisítésére nem csak a törvény kezének kell törekednie, hanem édes mindnyájunknak is, még egyszer ismétlem, hogy azokat ugy eszközölhetjük, ha önmagunkból az urhatnámság és nagyzás indulatait egyszer s mindenkorra kirtjuk.

Aki tehát a dolog természeténél fogva magában hajlamot érez az anyagi javak gyűjtésére s e törekvéseben mindig a becsületesség utján akar maradni, az ne engedje soha keblében megfogamzani az urhatnámság és nagyzás kárhozatba vivő indulatait, s meglátja, hogy célt érend becsületes törekvéseivel. Célt, mely édes, megnyugtató és vigasztaló.

És viszont, a ki az anyagi javak megszerzése körüli munkájában csak azért engedi magát a becsületesség utjáról letérítettetni, mert

teremből és vele időztél, míg visszajöttél hozzám?

— Igen, együtt voltunk.

— S más senki nem volt veletek?

— Nem . . . azaz hogy Ligeti ur jött aztán engem keresni s akkor mentem hozzád.

— És miről beszéltek Malvinával?

— Ah kedves mamám, olyan különös volt Malvina. Ő szemrehányásokat tett nekem.

— Szemrehányásokat? Mi oka lehetett erre? Ne félj kis lányom, el kell nekem mindent mondanod. Mit mondott Malvina. Talán valakiről beszéltek?

— Igen, mondá Gizella elpirulva, Ligeti urról.

Ujfalviné előtt lassanként világosodni kezdett a dolog. Ugy homályosan sejtett ő valamit a Ligeti és Malvina közti viszonyról, de igen határozatlanul. A dolog azóta érdekelte, mióta észrevette Sándor és Gizella kölcsönös rokonszenvének csiráját. És ez, oly derék férfival szemben, mint Sándor, nem is volt kedve ellenére.

— És mit mondott Malvina Ligetiről?

— Azt kedves mama, hogy . . . hogy én . . .

— Mondd ki bátran, édesem.

A kis Gizellának eszébe jutva a mult esti jelenet, a mely az ő gyöngéd kis szívét oly idegen-szerűen illette, újra egészen izgatott lett, anyjához simult, annak szerető keblén keresvén védelmet, nyugalmat és könyezve folytatá:

— Azt vetette szememre . . . hogy én őt Ligetiről megfosztottam . . . oly félelmes volt . . . én megijedtem tőle.

— Ne sirj kis leányom, légy nyugodtan, beszélj el az egészet.

Lassanként aztán az egész eseményt kivette Gizella beszédéből. De a kis leány csak annyit

TÁRCZA.

Á l o m.

Sápadt arczczal, megtört erőben,
Künn járkáltam a temetőben.

Mélán susogott a fa lombja
S rá dőlök egy gyepes halomra.

Szememet fáradtan lezárom
S meglép egy fájó, kinos álom:

Mozdul a halott a sirba' lenn,
És megfogja reszkető kezem . . .

Szeliden von, megszólal ajka:
Kifáradtál ugy-e a zajba'?

Csak itt kaphatsz csendes nyugágyat,
Hol elalszik a gond, — a bánat.

Itt nem ismerünk semmi vágyat,
Nyugodtan pihen, a ki fáradt . . .

Oh itt nem ugy van, mint oda fenn!
Nem hallani jajszót soha sem.

Seb nem vérzik, a szív nem sajog,
Hidd el nekem, boldog a halott.

Jer, jer, te is küzd'tél már sokat,
Hát nem lehetnél már boldogabb?

Erőd megtört — itt a sirhalom,
Bizony rád fér már a nyugalom.

. . . Már elindultam le a mélybe,
Pihenni ott az örök éjbe'.

De pár lépést ahogy haladok,
Átölelnék reszkető karok.

Feleségem, két kis gyermekem,
Ugy sirnak, hogy őket is vigyem . . .

. . . A halott szól — amint elhalad: —
Neked kifáradni nem szabad!

Gicczey.

MALVINA.

— Elbeszélés. —

Irta: Bihari Kálmán.

(Folytatás.)

VI.

— Kedves kis lányom, most már beszélj el, mi bajod volt tegnap este. Hasztalan kérdeztelek, te csak azt sürgetted, hogy jöjjünk haza. Egész éjjel hallgattam, a mint ágyadban nyugtalanul forogtál, sirtál, sohajtoztál s csak reggel felé aludtál el nyugodtabban. Mi zavart ugy meg, édes kis Gizellám?

— Ah kedves mama ne kérdezd azt most. Majd elmondok neked mindent, de most még anyyira érthetetlen az egész előttem, mint egy rossz álom; szavakat sem tudnék rá találni.

— Bántott, megsértett valaki, édes Gizellám?

— Nem, nem, — de olyan különös dolog volt az.

— Ugy-e, Malvinával távoztál el a táncz-

erre az urhatnamság és nagyzás mániája kényszerítik: az gondolja meg, hogy nincs valami nevetségesebb tulajdonképpen, mint mikor az ember erőnek erejével többnek akar láttatni másoknál, — és semmi sem alacsonyítja le az embert inkább, mint az a vágy, hogy ember embertársát elnyomva, megalázva lássa.

S elgondolva mindezeket, kiki irtsa ki szívéből az urhatnamság és nagyzásnak még csak csirait is, — a mi által eléri, hogy a becsületesség útján tovább is fennmaradhat, s hogy az emberektől és önmagától, mint minden kicsinyes és kárhozatba sodró indulatoktól ment egyén fog becsültetni.

L. J.

Társadalmi árny- és fényképek.*)

Írta: *Farkas István.*

„Szomorú füz ága
Hajlik a virágra.”
Boruth E.

Mikor híres uralkodók, nagy diplomáták, böles államférfiak, kiknek üterök verésétől függ a béke és háboru, éhomra eltrüsszentik magukat, vagy étvágyhiányban szenvednek, akkor a politikai journalisza rögtön fölteszi okuláréját és ékes vezércikkben kombinálja ki a legújabb eshetőségeket. Mint a római augur a csirkék étvágyából, vagy a darvak röpiüléséből, oly taléntummal tud ő jósolni egy-egy földi potentát elejtett nyilatkozatából vagy — hallgatásából.

Valóban irigylendő tudomány! Vajha nekem is nagyobb adag jutott volna belőle, hogy most fölhasználhatnám! Azon feladat megoldásához, mely elibem tüzetett, ilyen szobóság, ilyen frázistermő taléntum lenne szükséges.

No de se baj. Rendelkezésre bocsátja a végből a kellő anyagot a felhozott motto, csak idomítani kell.

Bár járhatnék az élet kertjének örömvirágai között; nem teszem. E helyett csak egy szomorú füzrel állok elő. Mondhatnák sok édeset és kellemeset, de tenni nem fogom, nehogy a gyomrot megrontsa. Ily körülmények közt inkább észszerűnek látom egy kis keserűséggel mérséklőleg hatni. Ilyen lesz az én mai felolvasóm. Nem az én hibám. A mélyen tisztelt bárendező bizottság hibája, melynek szerencsétlen választása a felolvasó személyét illetőleg épen én rám esett. Hanem hiszen épen ez szolgálnd egyszersmind mentő körülményül, ha előadásom unalmas, vontatott és egy kissé didaktikus modoru leend.

L'époque ou nous sommes, est une crise — mondja egy francia celebritás. Korunk válság, átmenet kora; és pedig általános mindenben való átmenet kora. A világtörténelem számtalan átmeneti korszakot mutat az emberiség életében, de valamennyi eltér a mieinktől abban, hogy az átmenet tárgyai egyben sem voltak oly számosak, mint a miénkben. Nincs napjainkban az anyagi és szellemi élet terén viszony, melynek reformálása, vagy teljesen újjal való fölcserélése érdekében pártok és elvek nem harcolnának egymás ellen. Állam, egyház, vallás, iskola, család, házasság, törvényhozás és kormányforma, anyagi érdekek és ezek egy-

*) Felolvasatott a szerző által Krasznán, a „dalkör” által az E. M. K. E. javára rendezett dal- és táncestélyen.

tudhatott, a mennyinek ő maga tanuja volt. Ujjalviné igen aggódott a következményekért. Félt, hogy leánya szívének nyugalma szétszavartatott. Malvinára igen neheztelt. Azt is sejtette, hogy a Sándor és Gizella örömmel látott közeledése nehéz akadályokra talál, és sajnálta leányát. De most csak arra fordítá figyelmét, hogy őt megnyugtassa, felvidámitsa. Azonban Gizella komoly, málázó maradt.

Ujjalviné óhajtott volna Sándorral is beszélni, de hallá annak inasától, hogy ura éjjel hazajövé, nem feküdt le, hanem egész éjen át íróasztala mellett ült, leveleket írt, irományait, fiókjait rendezte. Csak reggel felé aludt egy keveset. Nyolcz óra tájban két ur látogatta meg, akkor kocsi ülve elmentek s azóta még nem érkezett haza.

Délben kocsirobogás hallatszott az udvaron. A kocszi Sándor lakosztálya előtt állott meg, két ur szállt le róla és segítették az orvosok leemelni gyöngéden a megsebesült Ligeti Sándort.

A párbaj csakugyan megtörtént. Egyszerre löttek s Fénylaky golyója Sándor vállát furta keresztül. A sok vérvesztés miatt eszméletlenül hozták haza. Az orvos sebtét igen veszélyesnek nyilatkoztatta.

Ujjalviné, midőn ez esetet megtudta, sietett Sándor szobájába. E perctől kezdve a család és rokon nélküli ifjunak valóban anyja lett. Az estélyi jelenet emléke háttérbe szorult, senkinek nem jutott eszébe most azután tudakozódni. — Sándor sokáig élet- és halál között lebegett. És ha valaha, most mondhatott halálát a gondviselésnek, a miért őt ez áldott szívi család körébe vezette. Az a szeretetteljes ápolás, melyben részesült, legtöbbit tett arra, hogy a fiatal természet erőt vehessen az enyészet munkáján. Bizonyára áldás és gyógyítás hatalmával bírnak a gyöngéd női kezek, ha szeretet vezérli őket.

Ujjalviné és Gizella ritkán hagyták el a „mi betegünk” ágyát, a mint Sándort a családban nevezék. A szenvedő iránt érzett részvétben eltűnt

máshoz való viszonyait illetőleg, — oh hány elv, hány vélemény harcol egymás ellen?

Ha korunk politikai, társadalmi, vallási és egyéb viszonyait megfigyeljük és kutatjuk, okait és eredményeit vizsgáljuk, azon meggyőződésre jutunk, hogy egy aranykorszaktól már nem messzire vagyunk. De nem olyan arany korszakot értek itt, melyről a költők énekelnek s az ábrándozók álmodoznak, amelyben t. i. általános jólét és boldogság fogná az emberiséget karjaiba ölelni; hanem oly aranykorszakot értek, a melyenre már van példánk a történelemben, például azon időben, midőn az ókori Róma császársággá lett a nagy és dicső Augustus római császár korszakában. Valóban, csodálatos és meglepő a hasonlatosság, mely az ókor legnagyobb népének arany korszaka és a mi korunk közt létezik!

Az ókori Róma az említett időkből óriási lépésekkel a szellemi fölvilágosultság legmagasabb fokára jutott. A mi korunkat is a fölvilágosodás századának szokás nevezni.

Azon fölvilágosultság egész lényegében és valójában hamis, üres és beteg volt. A mienk is sok tekintetben nem kevésbé az.

Rómának falánk és telhetlen tábori sásai három világrészt hódítottak meg. Rómában a nemzetek gyilkolása, a népek leigázása s számtalan és féktelen legiók censusa volt a legfőbb államelv. A mi korunknak is meg van militarismusa, melynél fogva Európában manap több mint hat millió ember áll lábujjhegytől fejtetőig fegyverben, oly czélból, hogy béke idején az emberiség leginkább munkabíró erejé minden haszon nélkül tönkre menjen, háboru idején pedig ez óriás legjava erő alkalmilag egymás ellen törjön s talán a legelítendőbb s leghitványabb eszméért vagy érdekért egymást legyilkolja.

A régi Rómának, Augustus idejében volt nem kevesebb mint 250,000 koldusa és proletárja, kik minden pillanatban készek voltak az önfentartás ösztöne által hajtvá zavart és zendülést támasztani s társadalmi felforgatást idézni elő, hogy egy létesített új társadalmi szervezet az ő érdekeiket is vegye számba, azokra is legyen tekintettel. A mi korunknak is megvan pauperismusa, munkás kérdése s megvannak munkászavarái és munkástámadásai.

A régi Rómának voltak milliomos családjai, mint pl. Lucullus, Crassus, Verres, Mamurra, Scaurus, Asinius Pollio, Demetrius Ahenobarbus, szóval Rómának voltak családjai, melyek kezében gyakran egész nemzetnek kincsei folytak össze. A mi korunknak is megvannak tőkepénzesei, gyárbírtokosai, uzorásai, kapitáliai, kik a közép iparos osztály létét halállal fenyegetik.

A régi Rómának voltak oly családi viszonyai, melyekben a nő a képzelhető legaljasabb bánásmódban részesült. Egy Semproniusnak szabad volt nejét magától eltasztítani, mert egy alkalommal férjének tudta nélkül színházba ment. Egy Sulpiciusnak szabad volt nejétől elválni, mert ezt egy alkalommal titkon bort inni látta. Egy Ciceronak szabad volt nejét szüleihez visszaküldeni, állítólag mert nem volt szép, valójában azonban, mert jövedő nejének hozományával adósággát akarta Cicero kifizetni. — Ámde a mi korunknak is megvan bizonyos házassága, melyben a nő szintén nem részesül rosszabb bánásmódban, mint a rómaiaknál.

Rómának társadalmi bűneit és romlottságát Seneca a következő szavakkal vázolja: „Ha a forumra vagy a circusba mégy és megfigyeled az odaváló tömegeket, eszedben kell tartanod, hogy ez emberek nem számosabbak bűneiknél. Akkor is, ha nyögnek

minden elöítélet és tartózkodás, a melyet másképpen a viszonyok magukkal hoztak volna.

Midőn Sándor a sebláz önkivületes állapotában feküdt ágyában, Gizella keze törölte le forró homloka veritékét. És ilyenkor csilapult a láz, enyhült a fájdalom. Eleinte föl váltva Malvina és Gizella alakjaival foglalkozott lázas képzelete, — lassankint Gizella lett az uralkodó alak. Ő róla beszélt, az ő dalát emlegette. És olyankor vidámság, édes mosoly derült a beteg arczára, de elborult az, ha Malvina jutott eszébe. Ugy látszott, mintha e nő csak sötét képeket tudna lelkében felidézni, s a vigasztaló, a vidámitó csak Gizella volt.

És mikor magához tért, szeretetteljesen, nyájasan mosolyogni látta Gizella kedves arcját, a lázban képzelt édes alak a valóságban is ott ült közel hozzá, lesve óhajtasát, elárasztva őt azzal a gyöngédséggel, a mihez csakis a nők értenek. A kis Gizella egészen beletalálta magát a betegápoló szerepébe. Hiszen csak most érti ő is, milyen igaza volt Malvinának, midőn azt mondá: te szereted őt... Sándor életétől függött, úgy hívé, az ő élete is. Amaz összeütközése Malvinával, mint valami különös, értelmetlen álom lebegett előtte. Malvina megtámadása tapasztalatlan lelkét kinosan érintette, de fölismerette vele, a mi addig öntudatlanul fejlődött szívében. De egyelőre Sándor betegsége háttérbe szorítá tépelődéseit. S ha mégis eszébe jutott Malvina, a ki megátkozta őt, ha Sándort elrabolja tőle, — elszorult kis szíve, könyek gyűltek szép szeméibe. . . De ismét csak betegére gondolt: — a beteg ne lássa őt szomorúnak, bánatosnak. Kibusulta magát virágai között, s azután ismét mosolyogva tekintett be Sándorhoz, egy szép virágcsokorral vagy valami más kedveskedéssel az ifju számára.

Sokszor szinte félve gondolt arra, a mikor majd e gyöngéd helyzet megszűnik és Sándor ismét az a komoly, szigorú férfi lesz, ő meg nem az ápoló, a gondviselő többé vele szemben, hanem a szégyenlős szegény kis leány... Ah, akkor megszűnik majd

háboruk terhei alatt, nincs ember, ki békében élne szomszédjával. Mindenki hasznát keres más kárából s kész lerombolni mindent, ha abból legkisebb élvezete vagy előnye van. Vadállatok gyülekezete, azon különbséggel, hogy a vadak saját fajukat kimélik, az emberek azt sem. Iszonyu versengés van a bűnben; gyönyörkeresés és bűn napról-napra szaporodnak és gyarapodnak és mindig szemtelenebbekké lesznek. A bűn már nem követtetik el titkon, hanem mindenek szeméi előtt. A becsületesség nem ritka már, hanem egyenesen megszűnt létezni! . . . (De ira, II.)

Ezzel szemben a mi korunk corruptiójáról, annak erkölcsi megtompulásáról, a malversatiók, sikkasztások és hűtlenségek, a szökések és hamisítások, a szédelgési vállalatok, a családéleti bajok és közbotrányok, a párbajok és öngyilkosságok bűnhálózataról csak a „Pesti Napló“-t hívom tanuként, mely így szól: „Korunk, mely általános műveltség és fölvilágosultság tetőpontján véli magát, ha a dolgok így mennek tovább, nemsokára oda fog jutni, hogy mindenki tetőtől talpig fegyverben lesz kénytelen életét és javait védelmezni, mint beduinok közt Afrika sivatagján” . . .

Ott a rabszolgaság, itt a gyári munkások rabszolgasága. Ott a Tiberisbe fojtott Caesarok, itt a fejedelmek elleni merényletek, ott a gladiatorok s a circusok vérében való gyönyörködés, itt a párbaj.

(Folyt. köv.)

Egyleti ügyek.

Casinói közgyűlés.

A sz.-somlyói casinó egylet folyó évi február hó 27-én délután tartotta meg ez alkalomra választott elnöke Gencsy Sándor elnöklété alatt évi rendes közgyűlést, melyen sajnálattal kell megemlítenem, hogy bár az egyletnek 84 rendes tagja közül 65 helyben lakó, — csak 26 egyleti tag volt jelen. Nevezetesebb tárgyai voltak a közgyűlésnek a következők:

Egyleti igazgató Réner Albert kimerítő jelentése az egylet 1886. évi állapotáról, melyben megemlítesre méltók, hogy bevétel tényleg volt 1886. évben 1331 frt 66 kr, kiadás volt 1060 frt 41 kr, fizetendő tartozás 111 frt, tehát összesen 1171 frt 41 kr, és így jövedelem maradvány 160 frt 25 kr.

Az 1886. évre előirányzott kiadási 1427 frt összeggel szemben pedig megtakarítás 256 frt 59 kr, továbbá részint kitörlés, részint elhalálozás folytán vesztett az egylet 21 tagot, nyert 7 új tagot, és így apadás a tagok számában 14. Az igazgató kimerítő jelentéséért a közgyűlés köszönetét nyilvánítván, volt egyleti tag Bartha Gyula elhalálozása felett fájdalmas részvételének jegyzőkönyvileg adott kifejezést.

Az egyleti pénztárnok és könyvtárnok számadásai megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, melyből kitűnt, hogy összes pénztári bevétel volt 1886. évben 1856 frt 43 kr, kiadás 1060 frt 40 és fél kr, pénztári maradvány 796 frt 01 és fél kr, — könyvtárnoki bevétel 169 frt 79 kr, kiadás 166 frt 02 kr, pénzkészlet 3 frt 77 kr, kint levő követelés 149 frt 53 kr, ehez számítva a kint levő részvény tartozásokat 1541 frt 51 kr, és az egylet szintén régtől fennálló magán természetű kint levő követelése 927 frt 87 kr, melyek összesen 2618 frt 90 kr. tetemes összeget tesznek, nincs mit csudálkoznia

minden. . . nem is látják majd egymást napokig. . . Sándor ismét találkozik Malvinával, a kinek hűségét fogadott . . . el fogja őt Malvináért feleltetni, pedig nem szereti ugy Sándort senki, mint ő . . . De jól lesz az ugy is, csak Sándor gyógyuljon meg, akkor aztán ráér majd kisírni magát virágai között, a melyeket már hervadásba ejtett a közeledő ősz, majd elhervad velők ő is . . . ő lesz majd a beteg . . . majd csak akkor tudja meg Sándor, mennyire szeretette, ha ott fekszik a virágos sirban. . .

De ha így elszomorította is magát a kis leány, ismét csak átengette magát a jóltevő örömmek, midőn látta Sándor hálás tekintetét, a mely kimondhatatlan kifejezésével a hálának csüggött rajta, mikor ágya mellett ülve olvasgatott neki. Vagy, ha néha kis kezét megfogta az ifju, ajkaihoz szorítá és mély érzéssel mondta:

— Oh Gizella, én soha, soha egész életemben nem lehetek elég hálás. . .

Mig a beteg ágya körül így fejlődött két szív nemes és tiszta vonzódása, Malvina egyre haladt lejjebb a lejtőn, a melyet szenvedélyei, büszkesége és a sors játécai készítének számára.

Csakugyan megtartá szavát, melyet férjének mondott, midőn az Sándorral meglepte. Megszakadt egyszerre minden közöttük. Férjét nem is fogadta el többé, nem is állottak szóba egymással. A párbaj különben is kényszeríté Fénylakyt, hogy egy időre külföldre utazzék, míg az események emléke nem szűnik.

Mielőtt elutazott volna, kölcsönösen tudtára adták egymásnak a válási szándékot. Ha az események ily fordulatot nem vesznek is, az előbb-utóbb bekövetkezett volna. Két ily jellem nem ilhetett össze. Csakhogy már most az elválás botránya sem menthette meg Malvinát. Késő volt.

(Folyt. köv.)

senkinek a felett, hogy az egylet a kizárás, beperlés, stb. erősebb eszközökhöz kénytelen folyamodni, bár sajnálatra méltó, hogy önkéntes belépés mellett városunk és vidéke értelmiségéből alakulva, ezt tovább el nem odázhatta, és a magántermészetű követelésekre nézve igazgató választmányát ez uttál is hasonló eljárásra kötelezte, nem csak, hanem az alapszabályokat is egybeként mellet ily értelemben módosította a közgyűlés.

Felolvastatott az igazgató választmány 1887. évi február 16-án tartott ülésének 12. számú határozata, melylyel az 1886. évi március 28-án tartott közgyűlés rendelkezéséhez képest az 1848-ik évi március hó 15-ik napja ez évben leendő megünneplésére kimondatott, hogy casino-egyletünk mint kezdeményező a folyó 1887. évi március hó 15-én délelőtti 10 órákor megkezdve a sz.-somlyói színház helyiségében megtartandó emlékünneplésre Szilágyi-Somlyó város és vidéke hazafias érzelmű közönségét hírlapi hirdetésmény s várososszerte közzéteendő falragaszok útján meghívja; a casino-egylet saját helyiségéből az ünnepély napján a színházba testületileg levonul s itt az ünnepélyt megnyitja. Az ünnepély műsorozata a következő:

- 1) Hazafias dal, előadva a helybeli vegyes énekkar által.
- 2) Emlékbeszéd, szerkeszti és előadja Nagy László ev. ref. esperes, egyleti tag.
- 3) Alkalmi költemény, szerzi és előadja Surányi Gyula sz.-nagyfalusi lelkész.
- 4) Alkalmi dal, elénekli a helybeli vegyes énekkar.

Végül este műkedvelői előadás a helybeli műkedvelő-társulat által. — Egyéb netán még szükségesnek látszó apróbb részletek, vagy az ünnepély fényének emelésére szolgáló intézkedések a megválasztott hatos bizottság belátására bízattak és azoknak hatáskörébe tartoznak. (Lásd lapunk újdonsági rovatát. Szerk.)

A műsorozatban említett közreműködő társulatok és egyének a választmányi ülésből felkértettek.

Olvastatott továbbá a casino-egylet 1887. évi költségelirányzata, mely szerint szükséglet 1464 frt, fedezet 1275 frt, hiány 189 frt, mely hiányt szükség esetén az előző évi 239 frt 88 kr. megtagadás fedez.

Végül megválasztattak a számadás vizsgáló bizottság és az igazgató választmány tagjaival ugyanazok, kik az előző évben voltak s választás alá jöttek.

Megemlíthetem még, mikép indítvány tétetett hogy a vidéken lakók tagsági díja 4 frtra leszállítassák. de tekintve, hogy az egylet nyújtotta előnyöket mindenki egyenlően élvezni egyaránt jogosított és az egyesek egyéni helyzetét kiegyenlíteni az egylet sem nem hivatott, sem nem képes, mint-hogy egyenlő jogoknak méltányosan egyenlő kötelezettségek felelnek meg, az 1887. évi tagsági részvénydíj 8 frtban állapított meg.

Sz.-Somlyó, 1887. február hó 28-án.

Kovács István,
c. egyli jegyző.

Pique-nique.

Kedélyes, családias jellegű estélyt adott mult hó 19-én Ilosván az intelligentia, Aszalay József főbíró ur vendégszerető házában. A régi jó tabularis magyar világ, most már csak mystikus ködképeit eleveníték fel a az akkori idők hamisítatlan barátság, fesztelen mulatságait varázsolták elő modern kiadásban: a mikor a faluban sem járhatott biztosan az ember, mert ott is megragadték lovának kantárszárát a egy tapodtat sem engedték tovább, míg holtra nem — itatták. No de ne vágjunk az események elé.

Nem kaptunk nyomtatott meghívót, csak ugy szóval invitáltak, nem tudtuk az igazat megvallva, kikhez megyünk; de mentünk, hisz „a jó bort és szép leányt szeretjük mindnyájan!” Ezek voltak az üveg háta mögé rejtett édességek, amikért azt a hegygerinczet megmásztuk, a melyik Somlyót a kis Ilosvától elválasztja s a melyet Ilos ily keményen átkozott meg: „Ördög állja útját a járókelőknek!” Fogott is rajta az átok, mert ha az ördögnek nagyobb rangu hatalom nem kecséget, bajosan vállalkoztak volna ilyen excursionra! De talán azért is adott a mindennek bölcs rendezője ennek a kis falunak, a magyar typust híven megőrző oly kedves, vonzó társadalmi kört, hogy kárpótlást nyújtson a megátkozott gerinczen átkelőnek az „ördög nyerge” okozta kellemetlenségeikért.

Még a nap nem ment le arany szekerén, amikor berobogtunk öv. Szilágyi Antalné urnő gentry módra mindig nyitott nemesi portájára, s hogy Zoltán Béla barátunk nyomban ki nem szedette szekerünk kerekeit, annak egyszerű oka az, hogy a kocii övé volt. Azt mondtam fennebb, hogy nem ismertük kikhez megyünk? Dehogynem; ismertem én őket már régen, amióta olvasni tudok, csakhogy nem individualiter! Lekötelező modoráról és vendéglátásáról messze híres háziasszonyom meglevenitő előttem Jókai életből vett nemzetes asszonyait s ugy éreztem magam annak körében, mintha mindig ismertem volna.

Alig esteledett még, mikor átmertünk az Aszalay József bíró uram curiájára, hol a mi Sanyink már huzta harmadmagával, — ex offo talán — a Samuka (ilosvai primás) nyitányát. Nem volt nehéz kiérdemelnünk a 10 órákor feltálat végteleül hosszú vacsorát, midőn a következő hölgyekből álló szép kozorúval leptek meg bennünket:

Aszalay Józsefné, Bölöny Ödönné, Galló Józsefné, Guthy Ignáczné, Péchyiné Lázár Emma (Sz.-Somlyó), Schreiber Istvánné (Er-Pele), Szathmáryné Réner Otília (Sz.-Somlyó), Szilágyi Antalné, Szilágyi Károlyné, Zoltán Ferenczné urnők. Aszalay Ilonka, Bölöny Karola és Blanka, Galló Róza, Hary Ilona, Jakab Lina, Szathmáry Irén és Erzsike (Sz.-Somlyó), Tóth Anna (Er-Pele), Zoltán Gizella és Irén kisasszonyok.

Táncoltunk „kivilágos kivraddat”, sőt tovább. Az öregek is kaptak maguknak szórakozást a boros asztal mellett; kártya nem járt, a mi legfényesebb

bizonyítéka annak, hogy kedélyesen telt az idő. — A szretetreméltóság karakteristikájával bőven ellátott bájos háziasszony Aszalayné Helmezy Róza urnő anyagi türelemmel és kitartással fáradozott azon, hogy a legkellemesebb emlékekkel távozzunk a délig is elnyult pique-niqueről.

Végteleen jól éreztük magunkat a régi idők e varázsa alatt s megfogya bár, de törve nem, délben sorba jártuk a mulatság rendezésében részt vett családtagokat, hűségesen kísért kis fekete primásunk, ki csak egyedül maradt, (a többiek haza szöttek, hogy el ne késsenek a bálról), s huzta kitartóan magában mindenütt, édesen, lágyan, ugy a hogy ő szokta és tudja, mikor csordultig van szíve a magurai nektáradta édes keserűséggel, (de azért ő sem maradt el a bálról.) Jártuk ismét egyik-másik helyen, s hogy mily könnyedséggel lejtettük el a kis Irénkével a „dreischittet,” annak csak az üveges ajtó a megmondhatója.

Haza érkeztiinkkor már párolgott a leveg az asztalon, s kedves háziasszonyunk kéréselhetlen maradt abbeli kérdésünkre, hogy engedjen haza; Béla barátunk nemkülönben „sic fata tulerunt”, mondá jovialis mosolyával. Végre is semmi sem tarthat örökké. Kiszakítottuk magunkat e bűvös körből, hova mint idegenek mentünk, s honnan mint ismerősök távoztunk.

Hazajövet megessett velünk az a furcsaság, hogy az ördög nyergének ördögös voltát egyáltalában nem éreztük, de sőt a Magura bórája is langyos zephyrként repkedett.

Most pedig csak azt kérjük attól az ilosvai kis társaságtól, hogy őrizzen meg bennünket emlékében ugy, miként mi őket!

BIM—BÓ.

Vidéki levél.

Sz.-Kraszna, 1887. febr. 13.

Tekintetes szerkesztőség!

Az E. M. K. E. javára Krasznán, f. é. január 29-én tartott bál lefolyásáról eléggé kimerítő értesítés jelent meg becses lapjában, azonban a levelezőnek nem voltak kezénél a bál anyagi eredményét előtűntető adatok s miután kötelességünknek érezzük a nemes cél iránti lelkesültséget s áldozatkészséget tanúsított mélyen tisztelt bál közönség egyes tagjait is különkülön megnyugtanni arról, hogy mi pénz folyt be, miként számoltatott el s hova fordított, — tehát tisztelettel kérjük becses lapjába az alábbi közlést felvenni:

A Krasznán f. évi január 29-én az E. M. K. E. javára tartott bál összes bevétele volt 93 frt 61 kr, a kiadás 57 frt 61 kr, maradt a cél javára 36 frt. — E bevételben szerepel felülfizetés 28 frt 83 kr, bál tiszta jövedelem tehát 7 frt 17 kr.

Felülfizettek: Bartha Iván (Sz.-Somlyó) 1 frt, Nedeckzy Ferencz 40 kr, Perlsz Mór Varsoloz 40 kr, Bideskuthy György Réce 40 kr, Magyar Lajos Varsoloz 20 kr, dr. Böchel Béla Szil.-Nagyfalu 40 kr, Veress Sándor s. jegyző 40 kr, Nagy Ferencz Nagyfalu 1 frt, Veress Lajos Ipp 1 frt, Kajetan Kálmán M.-Valkó 30 kr, Csákány Gyula M.-Keczel 50 kr, Vincze Gábor Borzás 40 kr, Matolcsy János Kr.-Horvát 40 kr, Gál Lajos 40 kr, Vavrek János 2 frt, br. Györffy Lajos 1 frt, br. Györffy Pál 1 frt 40 kr, Nedeckzy Jakab 50 kr, Beteg Gergelyné 40 kr, Pálffy István 40 kr, Farkas István r. k. plébános 40 kr, Nagy Domokos 2 frt, Tyukody Áron 40 kr, Domokos Antal 1 frt, Belle Gyula 60 kr, Pátrubán Kristóf 40 kr, Péterffy Károly 40 kr, Lázár Géza 1 frt, Kozma András 1 frt, Olbaum József 2 frt 50 kr, Kraszna n. község, 2 frt, Gergely János 1 frt, Bikfalvi Zsigmond 40 kr, Farczádi Mihály 1 frt, Varga Gyula 1 frt, Tamás Ferencz 60 kr, Farczádi Pál 23 kr. A tiszta jövedelem az E. M. K. E. igazgatóságának Kolozsvárra elküldetett. Farczádi Pál, d. e. jegyző. Stefánovits János, d. e. pénztárnok.

Különfélék.

* Lapunk ezentul számonként is lesz kapható Porjes Adolf ur üzletében, számonként nyolcz krajczárért. Felhívjuk erre a t. közönség figyelmét.

* Március 15-ikét, a nemzeti újjászületés nagy ünnepét, mint lapunk olvasói a casinói közgyűlésről hozott tudósításunkból is értesülnek, ezuttal először ünnepli meg Szilágyi-Somlyó város közönsége. A kezdeményezés — dicsekvés nélkül is elmondhatjuk, — lapunké, de a kivétel, a mely nem kevesebb érdem, a casinó egylet derék és hazafias tagjaié. Nehogy azonban félreértésre adjon alkalmat a dolog, ki jelentjük, miként az a körülmény, hogy a kivitellet járó munkát a casinó vette kezébe, nem azt jelenti, hogy az ünnepély zárt körű kívánna lenni s a hazafias érzelmek nyilvánítása csak a casinói tagoknak állana szabadságukban; — hanem szükséges volt ez azon okból, hogy az évről-évre való ünneplés egy oly erkölcsi és szellemi tekintélynek örvendő egyesület által legyen biztosítva, melynek hazafias érzelmei elhanyagolást nem tűrnek s mindazon eszközöknek birtokában van, melyek ily magasztos törekvést mindenha fenntarthatnak. Az ünnepély programját a fent jelzett helyen közöltük s itt csak annyit említünk meg, hogy az ünnepély rendezésére egy hatos bizottság választott, mely Somogyi Kálmán elnöke alatt Faragó Sándor, Ruszka István, Kovács István, Vischán Elek, Hulimka Sándor bizottsági tagokból áll. E bizottság hatáskörében áll az ünnepélyre nézve a szükségesnek látszó intézkedéseket megtenni. A polgárság annak idején falragaszok által fog az ünnepélyen való részvételre felhivatni. — Most midőn a nemzeti érzelmek ápolása mindenkinek legszentebb kötelességévé vált, midőn a nemzet talán bekövetkeztető nagy napok, nehéz válságok küszöbén áll: éljen a casinó igazgatósága, mely talán a legjobbkor adott kifejezést hazafiságának az által, hogy elődeinek egy régi mulasztása helyett, egy új erénnyel gazdagodott. Ti pedig lelkes polgárok legyetek talpon a nagy ünnepen: a haza, a nemzet jogos kívánsága ez!

* Az E. M. K. E. szilágy megyei fiókja a napokban szétküldi gyűjtőiveit a választmány tagjaihoz. Hisszük, hogy az eredmény arányban fog állani a tagok ügybuzgalmával és hazafias törekvésével. Az egylet végleges megalakulása nagy valószínűséggel husvétban fog megtörténni, a mikor is felolvasási estély fog tartatni az ifju egylet javára. A felolvasásra tekintélyes irodalmi erők fognak felkérteni s így a város és vidék közönsége, — ha hozzá vesszük még azt is, hogy a felolvasásokat és egyéb szerepléseket egy színelőadás és kedélyes bál követendi, — nem közönséges élvezetnek néz elébe — a husvétii ünnepeken. Am addig csak bójtöljünk!

* Bucsú lakoma. Vasárnap a Juhász József vendéglőjében kedélyes bucsú lakomára gyűltek össze a Mayor György sz.-somlyói kir. aljárásbíró ur tisztelői és barátai azon alkalomból, hogy a közbeszülésnek és szeretetnek örvendő bíró mint a zilahi kir. törvényszék bírása végleg Zilahra tette át lakását. A bucsú lakoma, melyet az ünnepelt rendezett, a késő éjbe nyult; szellemben, jó kedvben és pohárköszöntőkben nem volt hiány. Az első toasztot Elekes Béla kir. aljárásbíró mondta, mint az új törvényszéki ülnök bíró társa, tolmácsolván a társaság érzelmeit s örömét a felett, hogy a kinevezés oly szakképzett s érdemes férfiura esett. Isten segítse a derék bíró új állomásán és új hivatalában. Jó emléke élni fog köztünk sokáig!

* A „Tasnád” című lap első száma már megjelent, elég változatos és ügyes tartalommal. Szerkesztője Robl Vilmos, főmunkatársakul pedig Lederer Zsigmond és ifj. Koritsánczy Ferencz szerepelnek. Kitartást kívánunk az ifju collegának, mely bizony a két megyei lap mellett reá fog férti. Mi mindenesetre örömlünknek adunk kifejezést akkor, a midőn a közügy sorompóiba új erőket látunk lépni s e vállalkozásból azt következtetjük, hogy a mi megyei culturánk nem utolsó helyen áll. Több kéz többet tehet, több szem többet lát, több fő több okosat gondolhat ki: hát csak excelsior!

* Hymen. Bartha Dezső, a tasnádi ref. egyház ifju lelkésze eljegyezte Zilah város egyik legzebb leányát Dózsa Ilona kisasszonyt, a házi-ipariskola egyik munka-tanítónőjét.

* Március hó 15-ét a szilágy-csehi fiatalság ismét meg fogja ünnepelni. A mint értesülünk az ünnep rendezését ez alkalommal az ottani dalegylet vállalta magára; lesz dal, felolvasás és szavalat is s ezeket, mint rendezen, táncz fogja követni.

* A m. kir. igazságügyminiszter Barra Károly zilahi kir. törvényszéki joggyakornokot a szilágy-csehi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

* Találós mese. B. L. vidéki ev. ref. tanító írja lapunknak, hogy a postára egy levelet tett fel, melyet Zilahra egy ispán rokonának szánt s ezt az illető a következő megjegyzéssel vette kezébe: „Főispán? alispán? szeszgyári ispán? gazdasági ispán? Melyik tehát a négy közül?” — Csodálatos, hogy a nagy rébust, melyet a postatiszt urak sehogy se tudtak megfejteni, a levélhordó találta ki az által, hogy a levelet pontosan kézbesítette címzettnek.

* Lám, lám! A vidéken egy uri háznál kedélyes társaság ült együtt. Nehány ur — olyan I. és II.-od osztályu leendő népfelkelő tiszt-jelölt — borozgatván, természetesen, hogy szóba került a muszka, meg a népfelkelés, meg azok a kulacsok, a melyeket a hadügyminiszter a dupla futuromos hadsereg és tisztjei számára megrendelt. A másik asztalnál szép, vidám menyecskék sugdostak össze, egyszer csak elől az egyik: „Ej, ej urak! Milyen szépen itt hagynának magunk minket egy rozsz kulacsért! De nem maradunk ám!” „Csak tán nem jöttök velünk a tűzbe?” Kiált ijedten egy vékony dongája ur reszketve takarva el mellét egy nagy kendővel. „Hogy is ne! Hát markotányosnőre tán nincs ott szükség?” „De bizon elmegyünk!” „El ám!” volt az unisono válasz az asszonyok részéről. Ugy mondják, hogy erre a társaság több férfi tagja igen lehangolódott s egyik-másik a fülét is megvakarta: hát csak még sem olyan veszedelmes az a muszka. Harapósabb annál — némely. . . Pszt!

* Mihez tartás végett. Említve volt, hogy Várady Béla, előkelő fővárosi fehérenemű kereskedő gomblyuk nélküli férfingekre nyert Európa összes államaiban szabadalmat. E genialis találmány, mely egyszerre véget vet az ingeknél eddig tapasztalt sok kalamitásnak és azok tartósságát tízszeresen fokozza, mint előre látható volt, egész forradalmat idézett elő a fehérenemű gyártás terén. Több fehérenemű gyáros és kereskedő, látva azt az óriási keresletet, melynek a Várady-féle „Patent-ingek” örvendenek, mindent elkövet, hogy saját gyártmányának erősen csökkent kelendőségét emelje és pedig különösen az által, hogy Várady szabadalmát, mindenféle oly módosításokkal utánozzák, melyek a célnak meg nem felelnek és Várady találmányának előnyeit meg nem közelítik. Szükségesnek találjuk tehát a közönséget figyelmeztetni, hogy a Várady-féle szabadalmazott gomblyuknélküli ingek egyedül és kizárólag csak nála Budapesten kaphatók és csak az az eredeti, mely gyári védjeggyel van ellátva. E védjegy, mely minden ingen látható dupla körből áll, melyen egy gomblyuk nélküli ing és fölötte csillag és félhold van. A kör s egélye „Váradi Béla Budapesten. Védjegy” körirattal tartalmaz. — Ezt tartottuk szükségesnek miheztartás végett közölni.

* Sok a csavargó. Majd mindennap bekopogtat egyik-másik lakásainkba, hogy jótékonyágunkat gyakorolhasunk. Jó szívvvel „adjunk a mit isten adott!” De ne fecsereljük el adományainkat érdemtelenre, hogy jusson több az arra valóban méltónak. Gyakorta állítanak be munkabíró fiatal emberek, ropant instancziával hozzánk, hogy „siketek.” Nagy szükség schvindler! Ezeket le kell szoktatnunk a csalásról s magunkat megóvni a kinevettetéstől. A renadségnek feladata az ilyen kéregetőket ellenőrizni s bizonyítványok valóságáról meggyőződést szerezni. Kérjük tehát minden ilyen hízalótól hatósági igazolványt, kapitányi hivatalunk által kiállított engedélyt a kéregetésre és csak ezután „adjunk a mit isten adott!”

* A nőegyleti fillérestélyeket rendező bizottság, melynek fáradhatlan tevékenységű tagjai voltak: Ruzs-ka Ignáczné, Somogyi Kálmánné, Bölöni Sándorné, dr. Ajtai Endréné, Ruzska Istvánné urnök és Somogyi Kálmán, dr. Ajtai Endre, Hulimka Sándor urak, elkészítette számadását a fillérestélyek javadalmairól szép sikert mutatva fel anyagilag is azon szellemi élvezetek mellett, melyekben társaságunkat három kellemes estén részeltette. A tiszta jövedelem ez estélyekből 79 fnt 65 krt tett ki, mely az egyleti pénztárba tétetett át.

* Elégítetlen faszekrények. Levelezünk a következőket írja: Táncoz Rezső hazánkfia, bécsi pénzszerénygyáros, kinek a császárvároshban nagy kiterjedésű gyára van, legutóbb egy oly találmányra nyert az összes európai és amerikai államokban kizárólagos szabadalmat, mely hivatva van a tűzmentes pénz- és okmány-szekrények gyártásának terén az egész művelt világban általános feltűnést kelteni. Ezek az elégítetlen faszekrények, melyek a nyilvánosan megtartott hivatalos tűzpróba alkalmával bámulatos eredményt mutatnak fel. Az izzóvá tüzesített faszekrényekben elhelyezett iratok, papírpénzek, könnyű bál ruhák stb. a szekrények felnyitása után ép oly állapotban találtattak, mint mikor azokat a szekrényekbe tették. Táncozó a tűz- és betörésmentes pénzszekrényeket is ez ujítással készíti, mely rendkívüli előnyökkel bír a régi rendszer fölött, a mennyiben tűzmentességük nagyobb, mert a külső vaslemez kétszer vastagabb a régiéknél, míg a belső falát képező impregnált faburkolat, mint rossz hővezető a melegnek befelé huzódását gátolja, míg betörésmesterségét az 5 milliméteres vasfalak már említett vastagsága és szilárdsága fokozza. Célzzerűségük szembe-szökő már azért, mert e szekrényeknél az eddigi vastag falak maradnak és így a szekrények belsejében sokkal több hely marad, a mi természetesen nagy árkülmöbbséget idéz elő, mert a ki eddig kénytelen volt pl. a 3-as számú szekrényt használni, annak megfelel a Táncozó-féle 1-es számú is, miután belső terjedelme amazal egyenlő. Rendkívül célzzerűek nagy üzletek, irodák, intézetek stb. számára nagy tűzmentes faszekrények, könyvek és okmányok elhelyezésére. Ily pénztárak és szekrények egy év óta mintegy 1000 darabban terjedtek el és vevőik közt van a legtöbb pénz és biztosító intézet, a közös hadügyminiszterium, hadparancsnokság, vasutak, az első magy. ált. biztosító társulat, a „Fonciére“ és a „Magyar Francia“ biztosító intézet, Koburg herceg, Tisza Lajos gróf, Hohenlohe herceg, számos postahivatal, az országház építő bizottsága és a legelőkelőbb kereskedő házak. A fentemlített cég egyszerű megkeresésre szívesen nyújt bármilyen felvilágosítást.

* Nyílt köszönet. A sz.-somlyói jótékony nőegylet javára rendezett fillérestélyeken beléprijegyeiken felülfizet-ni szíveskedtek: Az I. estélyen Réner Albert 80 kr, Csomortányi tanár 1 fnt, Gencsy Sándor polgármester 40 kr, ifj. Páskuj József 60 kr, Ruzska István 20 kr, Aszalós János 30 kr, Keresztvágyi Andor 60 kr, Telegdy Márton 20 kr, Ruzska Ignác 80 kr, Mártonyi 20 kr, N. N. 1 fnt, Bogdánffy Pista 20 kr, id. Páskuj István 1 fnt N. N. 20 kr, X. Y. 41 kr. A II. estélyen özv. Tóth Lajosné (Debreczen) 1 fnt, Bölöni Sándor 1 fnt, Ruzska István 60 kr, ifj. Páskuj Antal 20 kr, Tichy Árpád 20 kr, Somogyi Kálmán 60 kr, Kovács Gyula 10 kr, Bogdán István 30 kr, Ruzska Ignác 40 kr, ifj. Páskuj István 40 kr, ifj. Páskuj József 1 fnt, Bogdán Géza 20 kr, Réner Albert 80 kr, Erdődi 10 kr, Gencsy Sándor 80 kr, Nagy László 2 fnt, Ludinszky Lajos 40 kr, Kondor István 20 kr, Virág Béla 10 kr, Lázár Ödön 10 kr, Szentimrei 10 kr, Diószegi Miklós 80 kr, Telegdy M. 30 kr, Keresztvágyi Andor 80 kr, Pavlik S. 40 kr, Aszalós János 10 kr. A III. estélyen Nagy László esperes 2 fnt 20 kr, Lázár Ödön 20 kr, N. N. 80 kr, Gyulai Endre 40 kr, N. N. 10 kr, Virág Gyula 20 kr, Antal Jakab (Ilosva) 60 kr, Virág Béla 10 kr, N. N. 20 kr, X. Y. 20 kr, X. Y. 60 kr, Pávik S. 40 kr, Vincze Ödön (Kémer) 60 kr, Bethlendi tanár 1 fnt, Szalgháry Józsefné 1 fnt, Magos Zoltán 1 fnt 35 kr, Fölöp A. 65 kr, összesen 31 fnt 11 kr. — E t e l n e m ü e k b e n a d a k o z t a k: Nagy Lászlóné (sonkát és theasüteményt) Gencsy Sándorné (sonkát) Szalgháry Józsefné (tésztát) Huberth Józsefné (sonkát) Páskuj Antalné (kenyeret) Páskuj Józsefné (nyelvet, téstát) Pávik Sándorné (tésztát) Józsa Gyuláné (tésztát) Veverán Józsefné (sonkát, kenyeret) Lukácsffy Ödöné (kenyeret) Hal-mányi Miklósné (sonkát, süteményt) Henter Lászlóné (sonkát) Halliárszkyne (sonkát) Ruzska Ignáczné (tésztát) Somogyi Kálmánné (tésztát) Ruzska Istvánné (süteményt) Bölöni Sándorné (tésztát) dr. Ajtai Endréné (theasüteményt). A jótékony adakozóknak adományai-kért halás köszönetet mond a rendező bizottság.

CSARNOK.

Szerelmek.

(Beszélgetés a kis Clarettel.)

Kedves Clarette, mit állít ön kedves Clarette? Nincs többféle szerelem. A szerelem csak egy-féle. Szent szó, szent fogalom: szerelem! Soha szent dologgal így vissza nem éltek. Ah, csunya látni s visszataszító, hogy kendőzi magát az önzés, a hiu-ság s a rozsz szenvedély a szerelemmel . . . mint a czéda lány a bécsi rongygyal. A szerelem egy, az örök, az tiszta, az igaz.

S több efélet állít ön kedves Clarette.

A milyen szép ön nemes felhevülésében, olyan ártatlan is.

Ámbár, megvallom, meglep egy kissé az a ha-sonlat, a mivel az emberiséget szítja.

Becsületemre, Catulle bármely hősnőjének se válnék az szégyenére.

Kedvesem, én nem vitatkozom önnel.

Imádasraméltó teremtes ön, azt mondhatom. Hát még mikor így kényesen majszol a szájával. Most haragszik. Mert ön mindig haragszik, ha én nem ellenkezem.

A multkor egy szegény leányról volt szó, a kinek az ön által dicsőített szerelem karjára tett egy kis ba. . . Nos, most ismét ajkára illeszti rózsaszínű ujjacsáját, hogy ki ne mondjam. Jó hát nem mon-dom ki.

Féltem öntől s így magyaráztam meg a kis varró nő sorsát.

— Megesik, lássa kedves Clarette, hogy a fe-hér virágra egy piszkos vízcsöpp esik.

Ön tapsolt, ez tetszett önnek, hogy no lám: én is tudok szépet beszélni.

Akkor ön nevetett.

Most — engedje meg, — hogy én mulassak az ön szép költeményén, a szerelemlről.

Látom, hogy nagyon szeretné, ha én most díkcziőt tartanék a szerelemlről. Nem czivakodunk, angyalom. Rosz szokásomtól egy hajszálnyit sem tágitok azért, mert azt öntől tanultam kedves Cla-rette.

Vagy nem ön szolt-e hozzám számtalanszor így:

— Üres szavak, unalmas ember, menjen frázi-sával a faluba. Ott hasznát veszi. . . Még jó parthiet is csinálhat.

S ha én lángvörösen védekeztem, egy egész napi udvarlás után ezzel bocsájtott el:

— Ennyi beszéd, egész nap beszél, csupa be-széd, s annyi bizonyító erő nincs a szavában, mint azé (kimutat az ablakon a kertbe) a kis pillangóé. Tehát én nem vitatkozom. Tények kellene-k önnek? Jó! Itt van két kis apróság a szerelemlről.

A moussellin-rongy.

Kedves társaság nevetett a kertben.

A kert tele van sárga rózsával, a sűrű bokrok közt verebek csiripelnek, fecske kering a virágos fák tetején, az éjjeli eső fényes cseppjei reszketnek a leveleken, egy-egy csepp lehull valamelyik szép asszony vagy kisasszony fehér nyakába, ilyenkor kényesen kapják föl bubos fejüket s megrázkódnak, mint a madár, mikor fürdik.

A társaság nagyon élénk. Előbb cziczáztak, most a harmatos füben járnak. A nők virágot szednek.

Szükségtelennek tartom névszerint bemutatni a kedves nőket. Leányok és asszonyok, csaknem egyformán fiatalok, egyformán szépek.

De ha mégis van valaki, a ki kíváncsi, a be-mutató kép ott van a füben.

A négy nő közül egy fiatal szőke leány térdig emeli moussellin szoknyáját. Sőt még azon is tul. A harmattól félti. A többi háromnak cipője hegye is alig látszik. Bizonyos szeméremmel emelgetik szok-nyáikat.

S a háttérben három férfiú. Egy fához dölve mereng az egyik.

Nem ismerem egyelőre a szereplő férfiak ité-letét. De a fejemet teszem reá, hogy száz ember közül kilenczvenkilencz rákiált arra a fiatal leányra, a ki pajzán mosolylyal ajkán, térdig emeli mous-sellin-szoknyáját.

— Ni, a kis szemérmetlen!

És bizonyára a másik három nőt, kik pirulnak ezen, dicsőítik.

Uraim, önök vakok, önök csalódnak mind a kilenczvenkilenczen.

A századik önök közül, az a 27 éves ifju szőke pelyhes ajkával, szelid, de komoly arczával, a ki ott van a társaságban, lázasan sóhajt a kedves lány után, a ki térdig emeli szoknyáját:

— Az ártatlanság gyönyörű öntudatlansága.

Okos ifju. Valóban az. Elragadó az a gyer-mek dus hajával, mely szőke, mint az őszi napsu-gár, kék szemével miket barna pillák árnyalnak, kaczagó kis szájával és gömbölyű, apró térdec-skéivel.

A másik három nő nevetve sugdolózik. Neve-tnek az ártatlanságon.

De nem hallják, amint guggolva mennek a harmatos füben, hogy a cipőik hegyét se lássa senki — a századik itéletét.

— Oh öntudatos szemérem!

Bölcs ifju. Valóban az. A három grácia mű-vészettel szemérmeskedik s fogadni lehetne, hogy még tüzel a csók, a mit tegnap kaptak, ajkaikon.

A szőke férfiú hátramaradva követi a társasá-got. Tekintetével leskodik a kis szemérmetlen után, a ki a hogy moussellin ruhácskáját két felől fel-fogja, úgy néz ki, mint egy kis fehér pillangó. A moussellin fodrok szárnyai libegnek a szellőben, kis harisnyája merő harmat, elragadó, mint a hajnal.

A szőke férfiut ragadja magával. Egyszerre felsikolt:

— Jaj, a ruhám!

Aztán tova siet.

A társaság eltűnik a fák sűrűjében.

A szőke ifju hirtelen megáll, nem látja senki. Melle erősen emelkedik, lehajol, — talán egy virá-got szakított le, aztán eltűnik ő is.

A csacsogás dallama vergődik ki a lombok közül.

Azon a helyen, a hol a moussellin szárnyakat megtépte a bokor, hirtelen megjelenik a kis sze-mérmetlen. Mint a megjécsztett madár úgy forgatja fejecskejét. Keres valakit.

Egyszerre megszökik a kis piros kertilak elő és hallgatódzik — egy rózsabokor mögé bujva.

Minő megrázó hang ez!

Egy férfi zokog.

Ki az?

Az a komoly, szőke férfiú.

És miért zokog?

Nem tudni. Csak zokog és bele hull a könnye egy moussellin-rongyba, a mit lázasan szorit aj-kához.

Kedves Clarette — ez a szív szerelme.

A kék pillangó.

Éjfélután énekelt már a jókedv.

Susogtak a selymek, a brokatok, a csipkék s a táncz hevétől vadpiros ajkak.

A bál fölséges. Viruló kert az egész terem.

Általános az ölelkezés.

Ideje volna ezen legujabb korban letenni Ju-pitert a főistenségtől. Éljen Terpsichore. Lázadjanak fel önök hölgyeim. Éljen a táncz istennője!

A barna férfi, ki indulatos vonásokkal üldözni látszik hölgyét, a szoknyája csipkéjéhez sem ért eddig.

S nézzétek mi történik most a bálban.

Ölelkeznek. Tánczolnak.

A hatalmas, büszke szépség, mintha minden forgásnál kiszakítani akarná magát a férfiú karjá-ból. De az erős karok szenvedélylyel ölelik át de-rekát.

Azt mondják az izmos karok: „Nem mene-külsz!”

A szikrázó tigris szemek: „Szeretlek. Enyém vagy!”

A nő minden mozdulata egy-egy tiltakozás.

Széditő forgatag a terem; mélyében a zene an-dalító harmóniája zsong, a keblek pihegnek az élő-virág elhervad a lángjukon, az arczok érzik egy-más lehelletét, itt-ott összesimulnak édesen, a fehér kesztyűk porszinűek, a piczi lábak nem fáradtak és érdekes lesni a suttogó ajkakát.

A barna férfiú odahajol hölgye kis füléhez:

— Könyörület!

A szép nő ijedten hajtja félre fejét, fekete hajfürteit a táncz kibontotta, festői árnyalatban ve-rődnek le fehér homlokára, rózsás szatin ruháján csipke leng, élővirág a hajában, keble fehér, mint a hó s a kivágott ruhából két oly gömbölyű váll bontakozik ki, mikkel remekelt az az istenség, mely a nőnek formát, testet ad.

S így szól vissza:

— Ön vakmerő csakugyan!

— Nem, örült!

A harmadik, negyedik táncz már. Szabadon tart az ölelkezés, susognak a selyem csipkék, bro-katok és a vadpiros ajkak.

A gyönyörű nő egy percze kiszabadul a barna férfiú karjából.

Menekül.

A férfiú utána.

Elkapja derekát.

Mint egy vadmacska, kinyitja száját és rácsap fejével a patyolat vállakra.

Hogyne, mikor az a vadmacska beléharapott. S a kék pillangó, mit a gyönyör szült, ott mozgatta szárnyait a vállak hajjain.

Kedves Clarette, — ez a vér szerelme.

Ton—Csi.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Az adomaféle rég ismert dolog. Ne kívánjunk régi dolgokat feleleveníteni. A köszönet nyilvánítás a ki-adó hivatalhoz küldendő, a mit természetesen csak mér-sékelt díj mellett adhatunk ki, miután nem közérdekű dolog. Az egész levél különben egy jó boros vacsora nyomát viseli magán. Csalódtunk?

L. M. S csakugyan ön írta ezt a verset? . . . Pszt! — Köztünk maradjon.

S. Gy. Nagyfaln. Egy közérdekű cikket szívesen ven-nünk. A dolce far niente — igen hosszan tart . . .

Z. L. Kraszna. Azt a népies szokást festő dolgozatot félre tettük és pedig közlési szándékkal; de miután egy ma-gán csonka, kiegészítésre vár.

Mikinek. Gyűjtöd az erőt, vagy végleg nyugalomba vonultál? Vagy igaz: pihenés után, édes a nyugalom!